

Phẩm 7: PHẨM CHÁNH CẦN THUỘC PHẦN PHI VẤN

Hỏi: Có bao nhiêu chánh cần?

Đáp: Có bốn.

Chánh cần là gì?

Đáp: Nếu Tỳ-kheo, pháp ác bất thiện chưa sinh, thì làm cho không sinh, khởi dục (muốn), tự cố gắng thắng tiến, thâm nhiếp tâm chánh dứt. Pháp ác bất thiện đã sinh, thì sẽ dứt, khởi dục, tự cố gắng tiến vượt hơn, thâm nhiếp tâm chánh dứt.

Pháp thiện chưa sinh, muốn cho nó sinh thì khởi dục, tự cố gắng tiến vượt hơn, thâm nhiếp tâm chánh dứt. Pháp thiện đã sinh, thì muốn cho nó trụ lại, tu đầy đủ, không quên rộng thêm, khởi dục, tự cố gắng tiến vượt hơn, thâm nhiếp tâm chánh dứt.

Hỏi: Thế nào là pháp ác chưa sinh, muốn cho không sinh?

Đáp: Hành vi ác của thân, miệng, ý, gọi là pháp ác bất thiện.

Lại nữa, mười đạo nghiệp bất thiện, gọi là pháp ác bất thiện.

Lại nữa, căn bất thiện tương ứng với căn bất thiện, là pháp mà căn bất thiện khởi, không phải duyên, chẳng phải thọ, đó gọi là pháp ác bất thiện.

Lại nữa, tham dục, giận dữ, ngu si, phẫn nộ, oán thù, ngờ vực, nói dối, ganh ghét, keo kiệt, dua nịnh, lừa dối, che giấu việc xấu ác, không có hổ, không có thẹn, tự cao, kiêu tưng, thô bạo, buông lung, ngã mạn, tăng thượng mạn v.v..., đều gọi là pháp ác bất thiện.

Lại nữa, mười pháp tà, gọi là pháp ác bất thiện. Như thế, pháp ác bất thiện chưa sinh, chưa khởi, chưa hòa hợp, ta không để cho sinh, không khởi, không hòa hợp, gọi là pháp ác bất thiện chưa sinh, muốn cho không sinh.

Sao nói là khởi dục?

Đáp: Nếu muốn lại muốn, muốn làm, muốn khởi, muốn biểu lộ rõ ra, muốn vượt qua, muốn được, muốn xúc, muốn chứng, gọi là khởi dục.

Nói tự cố gắng là gì?

Đáp: Tự cố gắng chịu đựng, chưa được, muốn được, chưa hiểu muốn hiểu, chưa chứng, muốn chứng, gọi là tự cố gắng.

Sao nói là thắng tiến?

Đáp: Thân, tâm phát khởi, tỏ rõ ra, vượt qua, có thể chịu đựng, không lùi sụt, ra sức siêng năng, tu tiến, gọi là tiến. Tinh tiến này khởi chánh khởi, chánh sinh, xúc chứng, gọi là thắng tiến.

Sao nói là nhiếp giữ tâm?

Đáp: Sáu thức thân, tâm, ý, thức, bảy thức giới, gọi là tâm, tâm này nhiếp chánh, nhiếp duyên, thấu nhiếp khuyến khích, cố gắng, cố gắng chánh, hăng hái vui mừng, gọi là nhiếp giữ tâm.

Sao nói là chánh?

Đáp: Chánh nhân, chánh tư duy, chánh phương tiện, gọi là chánh. Sao nói là dứt?

Đáp: Bỏ pháp ác, sinh pháp thiện, pháp thanh bạch, hạnh vui hiện đời, huệ tri kiến phân biệt dứt, lậu tận tất cả bờ mé khổ, đó gọi là dứt.

Pháp ác bất thiện đã sinh, thì phải dứt, khởi dục, tự cố gắng thẳng tiến, thấu nhiếp tâm. Chánh dứt cũng nói như thế, chỉ khác ở chỗ đã sinh.

Nói là pháp thiện chưa sinh, muốn cho sinh, hành vi thiện của thân, miệng ý, gọi là pháp thiện, cho đến: Sao nói là dứt? Bỏ pháp ác sinh pháp thiện, thực hành niềm vui hiện đời của pháp thanh bạch, huệ tri kiến phân biệt dứt lậu tận bờ mé tất cả khổ, đó gọi là dứt.

Sao nói là pháp thiện sinh rồi, muốn cho trụ?

Đáp: Hành vi thiện của thân, miệng, ý, gọi là pháp thiện, cho đến lại có mười chánh pháp, chánh kiến, cho đến chánh trí và những pháp, tùy chánh khác, đó gọi là pháp thiện. Như pháp thiện này sinh hòa hợp, khiến ta trụ không mất, không quên, khiến ta được rốt ráo, nên gọi là pháp thiện sinh rồi trụ.

Đầy đủ là gì?

Đáp: Các giới chưa đầy đủ, muốn cho đầy đủ, cho đến giải thoát tri kiến, các giới chưa đầy đủ, muốn cho đầy đủ, gọi là đầy đủ.

Hỏi: Thế nào là Tu?

Đáp: Nếu gần gũi pháp thiện, gần gũi chân chánh, nương theo sự chân chánh, siêng năng hành trì, tu học, gọi là tu.

Hỏi: Thế nào là không quên?

Đáp: Là muốn cho pháp thiện không mất, không bị đoạt, nối tiếp nhớ nghĩ không quên, gọi là không quên.

Hỏi: Thế nào là thêm rộng?

Đáp: Là muốn cho pháp thiện tăng trưởng, rộng tiến đó gọi là thêm rộng, cho đến thế nào gọi là dứt? Là bỏ pháp ác, sinh pháp thiện, pháp thanh bạch, pháp vui ở đời, tri kiến tuệ phân biệt, dứt các lậu, hết tất cả bờ mé khổ, gọi là dứt.
